Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Commentarius in 8 Arist. de physica auscultatione libros - Cod. Ettenheim-Münster 271

[S.l.], [18. Jahrh.]

Qvaestio unica praeambula, [...]

urn:nbn:de:bsz:31-129411

Visual Library

QVÆSTIO unica præambula, de quibusdam circa physicæ habitum, eiusq; obiectum occurrentibus dubijs.

Dubium primum, quid nõie physica intelligat.

Derivatio nominis physica

R. pmò, nõen istud physicæ deductum ẽe à græca voce φύσις, quæ significat nãam, unde physica idem erit, quod doctrina rãalis, uel scia comparata, per cognitiones certas, atq; euidentes rerum rãalium, hoc ẽ, ut Toletus in prolegomenis hic c. 6. ait, earum rarum, quæ motus sui principium habent in se.

Assertio Toleti in prolegomenis

R. stò per physicam intelligi partem aliquam philosophiæ. Sed, inquis, hoc ẽ obscurum, quis terebras declarabit, quid ẽ per phsicam intelligi? Dantur hoc nõen phsica ab oĩbus ferè usurpari, ñ tn ab oĩbus intelligi, unde sit.

Quid nominis phsica.

Dubium secundum, quid nõis phsica. è cuius dubij resolutione simul disces, quid sit ẽe phsicum, uidebis etiam inepti am eorum, qui phsicam carpunt, ac plerumq; ut de coloribus caeci, ita ipsa de

phlia uel nōis etiam significationem ignorantes, sapi„
enter profectò, si his placet, iudicant, an deliranti.
Ex ergo ad dubium primò ex Murtia, Foleto, Rubio,
alijsque. idem nunc significare nōen philo-
sofia, id è sapia, et phli nōen, idem, quod olim
sofi, id è sapientes. Institutorem uerò huiusmodi nōis
apud Murtiam, et Foletum, Pythagoram faciunt,
Laertius, et Clamens Alexandrinus strictiore
significatione, hinc n. Pythagoras rogatus à Leon„
tio Tyranno, quanam arte polleret, respondit se
philosophum esse, hoc è, amatorem sapientiae, n
è sophum, id è sapientem, quâ significatione
ab auditoribus philia rectè usurpatur, et modestè.
Ex stò ob uoiem sapie, et philie significationem
aliter, atq; aliter philia, sicut ipsum quoq; sapie
nōen accipi, ac primò fm urbissimè pro collectio„
ne omnium sciarum, tàm practicarum, quam specu„
lativarum, sic philum Atlas appellavit eum, qui,
quantum possibile è, sciret oia. Stò testa Rubio,
semiq; pro oibus scijs, sed speculativis tantum, atq;
in utraq; hac acceptione philia pars è physica.
Tertiò sumitur pro scia speculativa per se versan„
ta circa rerum substiam, atq; Metaphysicam (quae
alio nōie etiam prima philia dicit, quia scilicet de
primis, seu urbissimis omnium rerum principijs disserit)

Assertionarium auctorum nōen philosophiae explicantium.

philia varie accipitur.

quis sit verus philosophus.

Metaphysica alio nōie prima philia eo, qd de primis principijs disserat.

et physicam, seu philiam naturalem complectit, philie
uero diuisiones, ac subdiuisiones, uide apud Po-
latum hic c. 2. ingeniose statuentem triplex
membrum ad triplicem, quam miser homo per
peccatum originale incurrit pertendam ignoran-
tiam in speculabilibus, agibilibus, et factibilibus.

Dubium tertium, quis inuenerit physicam, uel
etiam philiam uniuersam.

Assertio Joan. Annij de inventoribus physicis.

R. Joannes Annij in commantario super librum
Joannis Annij Berosij de temporibus, tum etiam Rubius,
ac Polatus in prolegomenis physicis c. 5. scias
ab Adamo oi sciarum genere diuinitus instructis-
simo per traditionem usque ad Noe, qui Arme-
nos docuit, et usque ad sanctissimos patriarchas,
Abramum, et Moysem propagatas esse, qui postea
in Aegyptum profecti, ipsos quoque Aegyptios,
Aegyptij uero Graecos, qui, teste Diogene
Laertio, ad discendi ea uenerant, docuerunt.

Diluuio Thessalico totae Graeciae deleta.

Graecos uero philie inuentores nuncupatos esse,
non quod primi eam inuenerint, sed quod post di-
luuium Thessalicum, quo tota Graecia deleta est,
studium philosophicum ab Aegyptijs edocti, in
Graecia reparauerint.

An physica scientia.

Dubium quartum, an physica sit scientia?

R. affirmatiuè, ita n. cõis apud citatos supra auctores, ac plures alios, et probatur primò auctoritate Arlis, lib. 3. physicorum c. 4. textu 24 dicentis de naa, sciam ee. Sto ratione, quia uera scia e, quæ habet ueras demonstrationes, ergo ate M. e certa. m. declarat explis his, quæ sunt uere demonstrationes, et ex Logica notum e, quid quid habet naam, illud e mobile, ote corpg humanum habet naam, ergo corpg humanum est mobile. Item ote constans ex quatuor elementis e corruptibile, sed ois arbor potat ex quatuor elementis, ergo ois arbor est corruptibilis.

Contra hanc conclusionem objicitur primò, scia sunt de rebg necrijs, et eodem modo se se habentibg, at physica e de contingentibg, et n necrijs, nempe de corruptibilibg, mutabilibg etc. ergo physica n e scia.

Objicitur secundò, scia debet ee certa, et infallibilis, sed physica e incerta, ac fallibilis, quia quale e fundamentum, cui institur aliquis habitg talis e etiam ipse habitg, sed fundamentum, cui inititur physica, e fallibile, atqz incertum, sensg nimirum externis, qui sæpe fallunter.

Objicitur tertiò, scia sunt de rebg certis, physica

S physicam sciam esse ipse Arlis asserit.

Obiectio prima phys: n ee scian.

Obiectio secunda

Obiectio tertia.

de incertis, ut patet ex summa auctorum varietate circa eandem omnem repugnantiam.

Responsio ad primam. Ad primum, distinguendo, scilicet sunt de rebus necessariis N. quoad eieiam, et naturalem connexionem, quaeque illam consequuntur, esto M. at physica quod ad existentiam C. quoad eieiam et ad essentiam N. rerum in, circa quas physica versatur, principia constituentia C qualia sunt materia, et formae item proprietates earum habent necessariam inter se connexionem, ac convenientiam ab intrinseco, et in tantum ex ui voluntatis liberi agentis coniunguntur, aut speciem, eieiamque habent, sicut curru vel aliquis, aut securis, cuius sua artificialis cum ferro, aut ligno, quae se habent ut materia, libere coniungit, neque lignum talem formam ex sua natura relinquit.

Responsio ad secundam. Ad secundum, concessa M. N. m. ad probationem dico, licet scilicet sensibus nitantur, qui aliquando fallunt, in tn semper fallunt, imo, si neque in organo vitium, neque in medio defectus, et praeterea obiectum recta, ac debita distantia applicatum sit, non decipiunt, praterea si etiam dum nonnunquam decipi sensus, possunt tn ipsi per intellectum, perque frequentem, ac voiem experiam

testimonia q̃ hominum peritorum corrigi, hinc so-
lem maiorem ēe terrâ, quàm ingerito alicui apparе-
at, magnitudine vg unig dici; illa ratio per per
experiam cognita docet, quod magnâ distantiâ etiam
in alijs rebus faciat, ut apparеant minores, quàm sint.
Sic licet sensus visorij repræsentet Cælum monti-
bus Burgundicis, vel Hercinijs terminari, do-
cet tamen experiēntia angustij paulò protendi.
Ad tertium cum Murtia hic, negando phy- Responsio ad tertiam.
sicam ēe de incertis, sed quosdam alios ha-
bitus opinativos, versantes quidem circa res
physicas, et benè notandum ē, n̄ omnes actiones,
quæ, sive in hac, sive in alia disciplina tra-
duntur, ad habitum scientificum scia illius
tanquam scias spectare, sed eas tantum, quæ
certò, et evidenter demonstrantur, reliquas
verò, quæ coniecturis, mediis q̃ probabilibus tan-
tem, at in evidentibus probantur, ad habitus, ut
dixi, opinativos pertinere, itaq̃ non de omnibus
physicis habetur scia, sed de multis opinio
nata ex actibus opinativis.
Dubium quintum, an physica sit speculativa? Physicam ēe speculativam asserit Arist.
Ex cōi plurimorum affirmatione, et probatur
primò auctoritate Aristotelis 6. Metaph. c. 1. ubi verba
eius clara hæc sunt, quare, si omnis intellectus

acting, aut factiuę, aut speculatiuę, physica speculatiua quædam profecto ē. Sti probat ratione, scia speculatiua ē, quæ per se tantum contemplatur naam, passiones rei obiecti, neq; ordinatur per se in opg à se faciendum, sed physica naam, et passiones etc. contemplatur, ergo ē scientia speculatiua.

Quid sit scia speculatiua.

Obiectio. Dices primò physica uersatur circa opg, nempe circa operationes uoluntatis, et intellectg, item contemplatur in Meteorologicis grandines, pruinas, tempestatas, quæ à magis, et sagis fiunt. Sti physica inclinat ad amandum creatorem.

Obiectio.

Responsio prima. Physica uersat circa opg practicè R. speculatiuè C.

R. ad pmum distinguendo, uersatur circa operationes intellectg, et uoluntatis modo operabili, et dictando regulas, ac precepta, sicut practicè, St. speculatiuè, considerando scilicet naam earum causas C.

Responsio secunda. Physica inclinat ad amorem per se R. per accidens C.

R. ad stum, physica inclinat ad amorem per se St. per accidens C. non n. sufficit ad sciam practicam, ut per illam stimuletur uoluntas, uel potentia alia, ad amorem, uel odium rei alicuiq cogitat et ex tali scia, quantumuis naali executione pres sequatur, nisi etiam ipso actg talis scienti saratur circa illam operationem tanquam circa obiectum considerando, quomodo talis operatio fieri debeat, ie regulas operandi prescribat.

Quodnam sit obm physicæ.

Dubium sextum, quodnam sit obiectum physicæ.

Hoc dubium intelligi potest duplicitar, de obiecto scilicet communitatis, et obiecto attributionis.

Si igitur ad primum obiectum communitatis sit ens naale, sive totum naam, quod ut nelig intelligatur, multisq; fallacijs, et equivocationibus occurratur.

Obiectum communitatis est ens naale.

Notandum est primo diligenter ex Murtia hic, naale multis modis, sicut etiam ipsa naa, unde naale deriuatur, accipi, et primo quidem naa sumitur pro quaniente rerum ordine, hinc naala dicit, quod iuxta talem rerum ordinem conuenienter accidit. Sto sumitur naale, pro oi eo, quod n est supernaale, aut miraculosum, licet subiecto violentum sit, sive non. Tertio naale dicitur, quod n est violentum alicui, sic humiditas naalis est aeri, calor igni. Quarto naa pro natiuitate, et naale pro eo, quod alicui a natiuitate conuenit, usurpat. Quinto sumit naa pro ecia, atq; ita naale erit idem, quod eciale. Sexto naale significat id, quod est a libero distinctum, sit qi modo cum libertate oi, hoc li, absq; deliberatione, ac libertate. Septimo sumitur naa pro principio motq, et quietis, naale vero pro eo, quod in se habet principium motq, et quietis. Octauo denique sumitur naale latissime tam pro eo, quod habet in se principium motq, et quietis, quam pro eo, quod, quomodocunq; ad illud referitur, vel ut principium, et caa, vel ut proprietas aliqua, vel ut accidens aliquod extrinsecum, id qi vel contrarium, vel repugnans realiter positiue, vel negatiue, aut priuatiue.

Naale multis modis accipitur tostis et Murtia.

Obiectum coitis dupliciter accipit.

Notandum stò ex prolegomenis logicis q. 3. notando 3. quarto obiectum coitatis accipi etiam duplicitur, tam pro eo scilicet, quod è actum omnium scia alicuius obiectum, quàm pro eo, quod in recto casu de oibus, de quibus in scia per se tractatur praedicari potest, quibus notatis.

Obiectum coitatis physicae, siue primo, siue sto modo accipiatur, è ens naale.

Pmò obiectum coitatis physicae, siue primo, siue sto modo accipiatur, èe ens naale octomodo accepitum, quo octauo loco descriptum è. probatur ex definitionibus ipsius obiecti coitatis, quia nihil ponitur in physica, quod non sit ens naale octauo modo accepitum, istam, potè de oibus in physica se tractari solitis praedicari, pro è obtum coitis.

Obiectum attributionis physicae, è corpus naale, ita Benedictus Pererius de philia naale lib. 2. c. 2. et Pures apud istum Stortia galadicing lib. 2. c. 2. n. 288. probat pmò rationsio in prolegomenis logicis q. 3. a. 1. notando 4. quod videbis. stò illud è obiectum attributionis physicae, cuius oia, quae per se tractantur in illa scia, sunt vel principia, vel proprietates, vel species, sed corpus naale, quà naale è id, cuius principia, proprietates, ac species per se tractantur, et explicantur in physica, ergo istud è obiectum physicae attributionis, multa hic à nonnullis litas movent, quae cum etiam ipsis statutibus auctoribus rotius doctrinae, quàm de re ée videant, dissolutis bre-

Benedictus Pererius et Pures aliqui.

uiter obiectionib̃, ac fundamentis ad alia progrediemur.

Obiectio prima, cor, ꝓ nãale ea Met. obiectum. R. quatenus ens, C. nãale R.

Obiectio secunda.

Responsio.

Obiectio tertia.

Responsio. Angeli habent principium motus et qtis, ut ꝓa C. ut natura R.

Obiectio quarta.

Obiciunt 1o 2mo, corpus nãale esse obiectum Metaphysicæ, ergo non esse tantum physicæ, ergo consequenter non proprium. R. distinguendo, esse obiectum Metaphysicæ corpus nãale, quatenus nãale R. quatenus ens, uel species entis C.

Obiciitur secundo, scia supponit esse id, quod est obiectum suum, sed physica non supponit corpus nãale, sed probat esse, ergo corpus nãale non est obiectum. R. concesso antecedente, et N. probari, siue demonstrari à physica corpus nãale esse, accipiendo nãale radicaliter pro habente principium motus et quietis; et non pro habente actu ipso motum etc.

Obiciitur tertio, Artes ait obiectum scientiales esse substantiam, in qua est principium motus, et quietis, ergo stum Artem non esse corpus nãale solum, cum etiam Angeli sint substantiæ, habentes in se principium motus, et quietis. R. distinguendo, Angeli habent principium motus, et quietis ita, ut illud sit nãa, siue nãa, aut ꝓa physica N. ut sit ꝓa aliqua, C.

Obiciitur quarto, multa traduntur in physica, ut Deus, natura, fatum, fortuna etc. quæ ad corpus nãale spectant, ergo magis ad illud nãa, quam ꝓa, quæ in physica considerantur, consequenter non

non ē obiectum physica corporeale. Et negando antecedens, et consequiam, licet in iam memorata non sint corpora naturalia, sunt tn eis res caeca, uel opposita proprietatibus eisdem.

Responsio.

Obiectio quinta.

Objicitur quinto, illud non ē obiectum, cuius principia in eo traduntur in primo physicorum, sed corporis tantum generabilis, non corruptibilis principia ibi traduntur, ergo corpus corruptibile ait obiectum physica, ergo non corporeale, hoc in latio patet, quam illud cum caetum sit corporeale, non ē corruptibile.

Responsio.

Et cum porrario libri 2. physica naturalis, negando m., ratio ē, quod ille liber proemium potius, quam rerum initium physica sit, rerum n. initium ē liber 3tus, ubi definitur natura, et in qui untur intrinseca corporis naturalis principia, materia scilicet, et forma, itemque extrinseca, finis, et efficiens. Et sto concessa M. m. et pma C. et M. C. alterum, nam dici potest corpus generabile, non corruptibile, et corpus naturale ab Arist. pro eodem sumptum ēē ex mente tn aliena, ac veterum, qui putabant ora ēē generabilia, etiam ipsos caelos, semper ergo verbosus Aris ait, quod in primo physicorum ait, se tradere principia corporis generabilis, tradere principia corporis naturalis, itaque nihil contra nos habebit.

Dubium septimum, cur octo libri physici inscribuntur Acroamathici, sive auscultatorij. Et ita eos appellari, ad. quod philosophy suis tantum auditoribus illos conscripserit, ab alijs ob subtiliorem philosophandi rationem, in facilè intelligendos, alios verò Exotericos, sive extraneos nuncupauit, seu populares, quod plano, faciliq; stylo dicendi confecti sint.

Inscriptio lib. phys.

Dubium octauum, qualis nam requiratur ad perfectam rei notiam cognio, docet Aristoteles hic ad cognionem rei cuiuslibet principia, causas, et elementa habentis necessariò cognionem principiorum, causarum, etc. vnde dubium hoc oritur inter auctores, an ad perfectam notiam alicuius opus sit, omnis causas cognoscere, cui dubio ut respondeatur, premitti solent quædam, ut videre apud Perrerium, Murtiam, Rubium, etc. Notanda.

Cognitio quænam ad perfectam rei notiam requiratur, docet Aristoteles, cum dicit ad cognitionem rei cuiuslibet requiri principia, causas, et elementa.

Notandum primum, cognionem aliam esse quidditatiuam, sive essentialem, aliam accidentalem, quidditatiua est, per quam rei essentia, et quæ ad istam consequuntur necessò, accidentalis verò, quâ accidentia tantum rei, alia cognoscuntur, posterior hæc cognio prætermittitur hic, ac procedit quæstio de quidditatiua tantum, quæ diuiditur in simplicem, et complexam, simplex seu definitiua est aggrehensio prædicatorum essentialium rei, talis est cognio quâ sine affirmatione concipio ista

Cognitio est duplex. Alia essentialis, alia accidentalis.

Simplicis cognitionis definitio.

hominis prædicata ēiciatur, substia, corpg, ui-
uens, animal rationale complexa è cognio si-
artifica, siue enunciatio mentalis, quâ de ob-
iecto aliquo passiones demonstratiue cognosci-
tur, ut risibilitas de hoie. Tertio cognio tam sim-
plex, quam complexa diuidit in perfectam, simpli-
citer, et stum quid, siue in certo genere, perfec-
tam aliqui latiq pro qualibet rei distincta cog-
nione, ut apud Murtiam rageries, alij strictiq,
ut uidera è apud Rubium, et qui cum eo sentiunt
pro comprehensiua sumunt cognione, hoc è pro
cognio perfecta è, quâ, ut Suarez 2. Metaph: d. 30. sec: 12. ob-
iectum cognoscitur, quantum cognoscibile è, ita,
ut nihil eij lateat intelligentem, uel ut Rubij
1. physicorum c. 1. q. 1. è talis cognio, quâ res cog-
noscitur in quantum, stum ēiam agta è cognos-
cibile è, ita, ut nihil eij lateat illiger, ei, nihilq; eorum, quæ nata sunt, rei conuenire
tam.
intelligenti absconditur, traductum uerò hoc
noen C comprehensio D è ad cognionem, tos-
ta eodem Suario à corporibq quantis, in qbus
unum corpg dicitur comprehendere alterum,
qndo ita circumdat illud intra se, ut nihil ex-
tra maneat. perfecta cognio stum quid, siue
stum genq è, quâ res cognoscitur, in quantum cog-
noscibilis è, in certo tantum ordine vg. physico,
aut Metaph: morali, uel Theologico etc. sic de
hoie, tanquam specie corporis naalis cognosca-

Cognitionis complexæ definitio.

quantum deo, ut ē talis species corporis mālis cognosci
potē, dicatur cognio perfecta stum quid.

Notandum stum, cāam ēē duplicem, per se, et
per accidens, cāa per se hic dicitur, à qua per se
dependet esse rei, sive in cuius ēē in fieri, sic cāa
domus ē architecti, cāa uerò per accidens ē id,
à quo proprie res n dependet, habet tn nomen cāe
quia ei coniungitur, quod ē cāa per se, sic Mus
sicq dicit cāa per accidens imaginis vg. quae
à scriptore, tanquam pictore formata ē, atq; de
cāa hac quaestio n ē hic, cum n quidditas,
sive ēē rei à cāa per accidens n dependeat,
neq; illius cognosci ab illa dependere potē; quaestio
ergo ē de cāa per se. quarum quatuor genera
adiuntur, mālis, formalis, efficiens, et finalis
an ad quidditatiuam, perfectamq; rei notiam
ōes debeant, an uerò aliquas earum cognosci suf-
ficiat.

Cāa ē duplex.

Definitio cāe per se

Definitio cāe per accidens.

Notandum tertium, ad cognionem rei quidditati-
uam requiri, tanquam ēēialia rei, alia n tanquam
ēēialia, sed ut talia, sine qbus ēēialia cognosci
nequeunt, sic cognio tmi nacta ē cognionem
quidditatiuam relatiui. His notatis.

Ex gnio ad cognionem perfectam stum quid,
sive sub consideratione peculiari, vg. physica,

satis cognoscere predicata essentialia, materiam, ac formam, proprietatesq; physicas, ac quatuor genera causarum, eo modo, quo in physica considerantur.

Sententia Rubij.

Hæc sententia Rubij loco citato, asserentis, hanc omnium exacto solato coniam, ratio est, quia si dera aliqua, tum essentialia, tum proprietates, ac causæ sciuntur, cognoscitur in quantum physice cognoscibilis est, ergo habetur cognitio perfecta stu

Res quidditatiuè cognoscitur, ut ex notando pro colligit, probatur secta, quia tunc dicitur res quidditatiuè cognosci, in quantum cognoscibilis est, in certo tn genere, quando rei partes essentiales ones, essp, à qbus essentialiter dependet, etc. cognoscuntur. Nam tunc nihil latet cognoscentem, sed cognitis essentialibus, et causis tum wpp à qbus es intrinsecis, quàm extrinsecis res sic cognoscitur. ergo, materia, et forma sunt partes essentiales, finis quatenus et causa efficiens, n sunt qdm essentiales partes, sine illis tn, saltem fine ultimo, et efficienta primo, hoc est dico, si essentialiter depend, ut Rubij hic sup ponit, intelligi non possunt.

Ad perfectam simplicem rei cognitionem requiritur notitia omnium essentialium, sub quacunq; consideratione ei competentium.

Ad perfectam simplicem rei cognitionem requiritur notitia omnium essentialium, sub quacunq; consideratione ei competentium.

Sto, ad perfectam simpliciter, sive comprehensiuam rei cognitionem requiritur notitia omnium essentialium, sub quacunq; consideratione ei competentium, hoc est tàm physica, quàm Metaphysica, Ethica, Matematica, Theologica scire oportet.

praeterea potentias ôas, virtutes, perfectiones,
cáas, tam intrinsecas, quam extrinsecas, ôas cuiq-
cunqe generis, vel ordinis, à qbus ĉĉialiter dagen-
tur, dico ĉĉialiter, sermo ?n ?e da quiddidati-
va cognione, ráo ?e, quia cognioni simpliciter per-
fecta Dei nihil debet eorum, quae illi nata
sunt convenire in quovis genere considerâonis, ad
eóqe per eam cognosci res debet, quantum, et
quomodo cognoscibilis ?e, sed cognoscibilis res est
physica, Metaph:, Ethica, Theologica, Iu-
ridica, Medica et. et qdm per óia genera cau-
sarum, ergo ut cognio simpliciter perfecta
sit, dicto modo cognosci debet.

Dices, si ad cognionem comprehensivam requiritur ?n tantum cognio partium ĉĉialium rei, sed eorum quoqe cognio, à qbus ĉĉialiter res dagendet, sive ad quae ordinem ĉĉialem habet, tum sequitur nullam potentiam cognio-ne comprehensiva cognosci póa, quod ?e absur-dum, probatur sequela, quia non pount cognosci ea, ad quae póa ĉĉialem ordinem habet, tri-nitarium óas existentes, atqe etiam póibiles, sed Rx ?n póa cognosci distincte ab hoc ?ná ordinariâ C. in conseto, vel etiam distincte saltem supernaâlitus Sl. vide Rubium lib. 2 physicorum c. 1. q. 1. Quaeres an supradicta

Obiectio.

Responsio.

Quaestio.

cognio aggrehensiua ab una scia procedat. Et cum Tolato hic lib. 1. c. 1. textu 1. negatiua, sed à uarijs scijs, sic homo stum partes naa eigdemq; passiones à phytico, quatenus uero ens e, homo, unu, bonu, uerum etc. à Metaph: quatenus institutibus moralibus e praditus. Ab Ethico, siue morali phlo, quatenus uero idem homo capax e supernaalis beatitudinis à Theologo considerat, atq; ita oes scia iste, et alia, quae sup sunt perfectam simplicitar hois cognionem faciunt.

Cognio aggrehensiua à uarijs scijs procedit.

Dubium nonum, quis sit ordo totius phlia naalis, adeoq; quae illius partes. Et numerari ab aliquibus partes decem, quibus nonnulli adijciunt undecimam, duos scilicet de plantis libros, quos tm ultimos, ut uidere e apud Perrarium lib. 2. physiologia, tanquam spurios rejiciunt, quam partem constituunt octo libri physici, in quibus agitur de corpore naali, principijs, caus. ac progniatibus in coi. Etam, quatuor libri de Celo, in quibus partes, hoc e calum, elementa, et affectiones arti explicat Aristos. Tertiam, duo de generatione, et corruptione corporis perfecte mixti in coi. Quartam partem faciunt de mixtis imperfectis quatuor Meteorologici, quorum partis initium ie uidetur tractationis de mixtis perfectis acialis. Quinto sequuntur libri tres de aia. Sexto agit phylosophus libris septem, qui parua naalia dicunt, de

Ordo totius phlia naalis.

gibus dam uiuentium affectionibus, sensu scilicet, et rationi, de memoria, et reminiscentia, de somno, et uigilia, de insomnijs, de diuinatione per somnium, de longitudine, et breuitate uitae, de iuuentute, et senectute, de morte ac uita, denique de respiratione. Septimo annexit libros decem, de historia animalium, quorum uarietatem, ingeniumque describit. Octauo succedunt quatuor libri de partibus. Nono libri duo, de motu, et incessu. Decimo libri quinque de generatione eorundem animalium. Ad Stortia galenicing tantum ex his tamam Aristoteli comparatam esse, et cum platonici, ac peripatetici eum nocte daemonium dixerint, ad propter altissimam illiquia capacitatem, ad quam res naturales orbis lunae subiectas, ubi Daemonia versari dicebant accuratissime, et supra quam dici potest sapientissime disputarit.

Fama quantam ob libros suos scriptos sibi stylus comparauit.

Dubium decimum, quod argumentum ad quod primi huius operis physici sit. Et Rubio diuidit in octo membra, siue libros, in quorum primo agitur de principijs rerum naturalium in uniuersali, et priuationem; in secundo de natura, et causis rerum; in tertio de motu, et infinito; in quarto de loco uacuo, et tempore; in quinto de unitate, contrarietate, atque speciebus motus; in sexto de diuisione motus in partes, et principia

Argum. primi huius operis physici